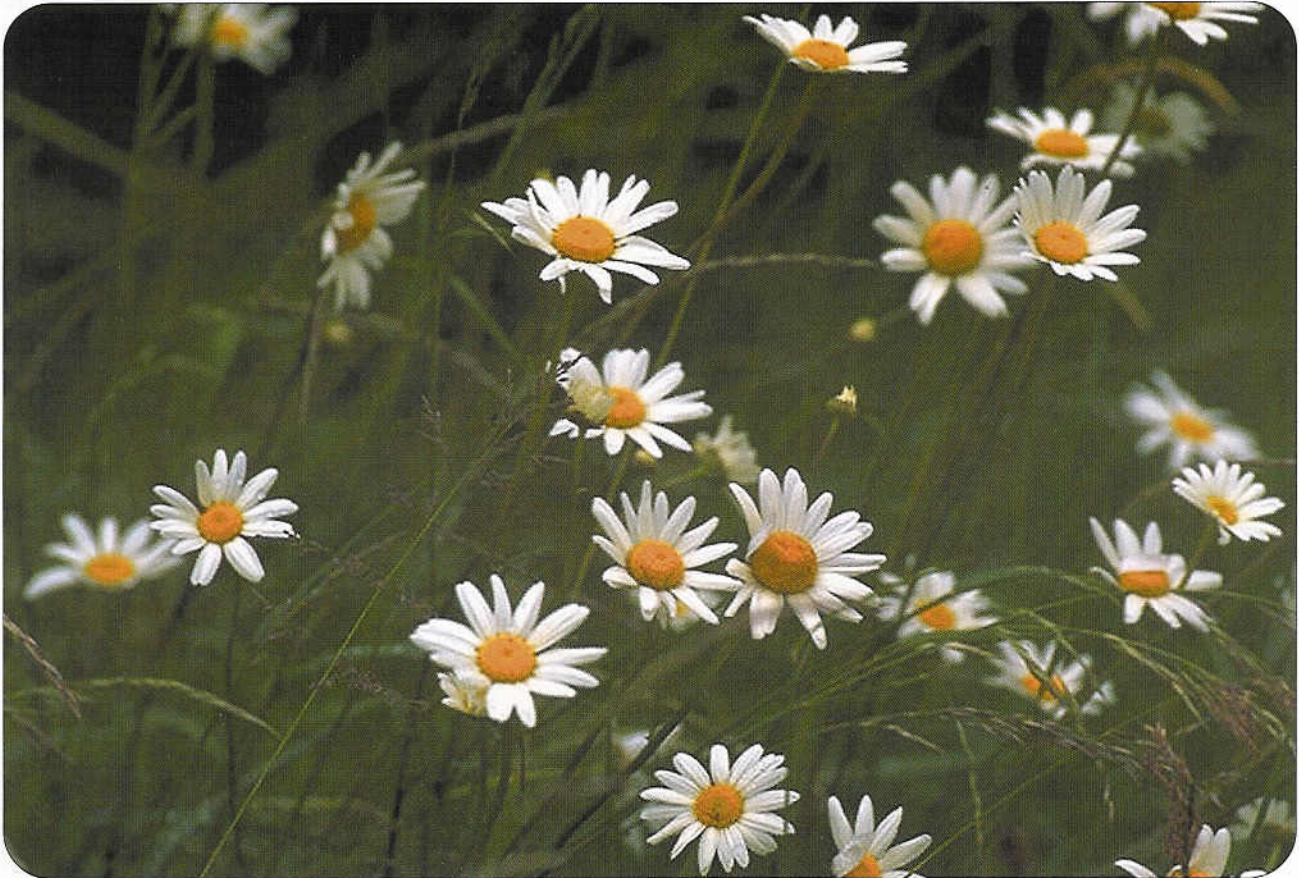

Mielilehti **NLP**

N:o 2/2003

Suomen NLP-yhdistys ry

Riitta Asikainen:
SISÄINEN PUHE -
AJATTELUN OSA JA OHJAAJA

Matti Kiviaho:
"ISOT KIVET"

Liisa Tiitta:
ENKELEITÄ ONKO HEITÄ?

"Minulla oli uskomus...että olin analyytinen ihminen, joka kerää riittävän määrän tietoa, josta tekee objektiivisen johtopäätöksen.

Tämän vuoden aikana huomasin... että keräsin vain juuri sen verran tietoa, että sain perusteltua subjektiivisen näkemykseni."

Tiina
sivulla 13

Vuorovaikutuskouluttaja Hanna

Mallittajat:

NLP Koko Elämä –ryhmän mallitustiimi:

Pirkko-Hillevi Alhokoski, englannin kielen business-kouluttaja, NLP Trainer, FM, ekonomi

Maarit Hartela-Varkki, projekti-insinööri, NLP Trainer, rakennusinsinööri

Timo Lehti, suggestoterapeutti, NLP Master Practitioner, kouluttaja, diplomi-insinööri

Tiia Väätäinen, graafinen suunnittelija, NLP Practitioner

Miksi valitsimme Hannan mallitettavaksi?

Hannan koulutuksissa (NVC, ks. NLP ML 1/2003) olleina ja hänen opetustaan seuranneina teimme selkeitä havaintoja; näimme, kuulimme, tunsimme, että hän todella elää opettamaansa prosessia, eikä se ole hänelle vain opittu tekniikka. Hanna sanoo itse näin: "I don't want to only talk my talk. I want to walk my talk." Meidän mielestämme Hanna on romuttanut 'vanhojen kouluttajien' sanonnan "älä tee niin kuin minä teen, vaan tee niin kuin minä sanon". Hän on hyvä oppimisen lähde, koska hän on mallituskelpoinen joka hetki. Hanna kääntää kaiken oppimansa mukaiseksi. - Meitä itseämme on kiinnostanut, kuinka voisimme oppia jotain, niin että se integroituisi automaatioksi käytännössä, eikä jäisi vain teoreettiseksi asianhallinnaksi. Miten siirtää tieto taidoksi? Pelkkä teoria ei vielä vie minnekään. Hanna on syvällisellä tasolla oivaltanut, miten olennaista on kokemuksen merkitys oppimiselle. Me halusimme tietää, miten joku voi oppia niin nopeasti ja 'vaihettoman tuntuisesti', koska usein olemme nähneet myös tehotonta oppimista. Ehkäpä tässä voisimme itse kukin oppia jotain lisää. Varsinkin kun oma oppimisemme joskus takeltelee.

Hannan oppiminen

Vuorovaikutuksen oppiminen tapahtuu selkeästi Hannallakin nelivaiheisesti. Seurat-

tuamme Hannaa ihailimme sitä, kuinka hänen oppimisensa eteni vaihe vaiheelta nopeasti. **Tiedostamattoman-osaamattomuuden vaiheessa** eli tietämättömyyden tasolla (1. vaihe) Hanna ei tiennyt myötäelävästä vuorovaikutuksesta eikä sen sisältämistä viestintämahdollisuuksista. Hänen **tietoisen osaamattomuuden vaiheensa** eli tiedostamisensa (2. vaihe) alkoi siitä, kun hän luki ensimmäisen NVC-kirjan ja oivalsi, että on olemassa rakentavampiakin keinoja kuunnella tai ilmaista itseään. Vuorovaikutuksen oppimisen **tietoisen osaamisen vaiheeseen** eli vasta oppimiensa taitojen ja tietojen harjoitteluun (3. vaihe) Hanna siirtyi heti käytyään aiheesta peruskurssin. Nykyään Hanna on **tiedostamattoman osaamisen vaiheessa** eli mestaritasolla (4. vaihe).

Vaikka Hanna on tällä hetkellä opettaessaan ko. vuorovaikutustietoja ja -taitoja jo tiedostamattoman oppimisen vaiheessa, pitää Hannan uskomus (minä en ole koskaan valmis) hänet *samanaikaisesti oppimisen kaikissa vaiheissa* oppimassa jatkuvasti lisää. Oppimisvaiheet ovat Hannalla limittäin, lomittain ja osittain päällekkäin, samanaikaisesti: kun hän on toisissa asioissa tiedostamattoman oppimisen vaiheessa, hän oppii lisää ja täydentää aikaisemmin oppimaansa.

Oppimisen vaiheet

1. \Rightarrow tiedostamaton osaamattomuus; 'en tiedä, että en osaa'	2. tietoinen osaamattomuus; 'tiedän, että en osaa' \Downarrow
\Uparrow 4. tiedostamaton osaaminen; 'en tiedä, että osaan'	3. tietoinen osaaminen; 'tiedän, että osaan' \Leftarrow

Vuorovaikutustaitojen ja ihmissuhdetaitojen oppiminen

<p>Hannalla oli jo ennen ensimmäistä kurssia käsitys NVC:stä, olihan hän lukenut aiheesta kirjan. Ensimmäinen kurssi oli kuitenkin vaikuttava kokemus, koska hän löysi syvällä itsessään olevia asioita. Omat arvot ja ideologia olivat täydellisessä harmoniassa opittavan asian kanssa. Hanna löysi keinot ilmaista itseään ja oivalsi, että tässä on hänen tapansa elää ja toteuttaa maailmankatsomustaan. Hanna oli vakuuttunut siitä, että hän oppi asioita, joista hänelle on omakohtaista hyötyä, ja tästä syntyi voimakas tarve ja vahva innostus oppia lisää. Pelkän tiedon oppiminen ei olisi riittänyt motivoimaan Hannaa. Harjoitteluryhmästä tuli ensi vaiheessa tärkeä tukiverkko. Ryhmä auttoi asian sisäistämisen ja oli turvallinen paikka harjoitella. Lisäksi, jos jollakin oli haastava elämäntilanne, hän sai heti ymmärrystä ja selkeyttä siihen ryhmän jäseniltä. Ensimmäisiksi käytännönharjoituksiksi Hanna valitsi eteen tulevia yksinkertaisia arkipäivän tilanteita, jotka eivät olleet henkilökohtaisesti koskettavia eivätkä sisältäneet omaa tunnelatausta. Tärkeää oppimisen kannalta oli, että Hanna pystyi olemaan dissosioituneena omista tunteistaan. Onnistumiskokemukset innostivat aina uusiin ja haastavimpiin harjoituksiin. Hanna jatkoi opiskelemista kirjojen avulla ja kävi lisää kursseja. Tehokkainta oppiminen on kuitenkin ollut kouluttaessa muille.</p>	<p>Luottamus ja kokemus, että tästä on hyötyä</p> <p>Sopii maailmankatsomukseen</p> <p>Into ja kiinnostus oppia</p> <p>Tekemällä oppiminen</p> <p>Arkipäivän tilanteet</p> <p>Dissosioituneena</p> <p>Onnistumiskokemukset</p> <p>Kouluttaminen</p>
--	---

Hannan strategia:

Osallistuessaan kursseille Hanna hyvin varhaisessa vaiheessa kiinnitti huomionsa myös opetuksen rakentamiseen. Käytännön harjoittelulla hän vei teorian välittömästi käytäntöön. Hän mallitti taitajia, luki kirjoja ja koulutti muita. Kouluttaessaan hän jäsenteli ja selkiytti opiskelemaansa asiaa.

Hannan tavoite:

Sisäistää opittava asia, käyttää sitä jokapäiväisesti ja elää sen mukaisesti.

Hannan fokus oppimistilanteessa:

Asiassa, itsessä. Oppiessaan Hanna tarkkailee samanaikaisesti omaa kehoaan ja olotilaansa, koska se auttaa häntä syventämään kuulemiaan ja lukemiaan asioita osaksi itseään. Kun Hanna elää opettelemansa asiat läpi, niin ne jäävät hänen kehoonsa kokemuksiksi. - Koska Hanna opettaessaan muille oppii koko ajan lisää, hänen fokuksensa koulutustilanteessa on samaan aikaan tavoitteessa, koulutettavissa ja asiassa.

Hannan uskomukset:

- Kaikkien ihmisten perustarpeet ovat samat, yhteinen kosketuspinta löytyy kulttuurista, arvoista ja uskomuksista riippumatta.

- Universumi antaa mitä tarvitaan, luottamus intuitioon.
- Elämä kantaa ja ohjaa, jos on tarve muuttaa jotain.
- Ei ole olemassa opettajaa ja oppilasta – kaikki ovat oppimassa toisiltaan.
- Minun tehtäväni on luoda ympäristö, jossa oppiminen on ilo.
- Kaikki tapahtumat ovat merkityksellisiä, ne ovat hyvää materiaalia oppimisessa.
- Kaikki ihmissuhteet voivat olla elämää rikastuttavia, jollaisella on osavastuu kontaktin rakentamisessa ja ylläpitämisessä.

Hannan missio:

Hanna on oppimisensa myötä löytänyt oman missionsa. Hän haluaa tehdä työtä sen eteen, että eläisimme toistemme tarpeet huomioiden. Hän haluaa jakaa tietoa niille, jotka haluavat ottaa sitä vastaan.

Hannan identiteetti:

Peruskurssin jälkeen Hanna oli täysin vakuuttunut että on ”NVC-käyttäjä”, jolla on perustiedot ja taidot. Tällä hetkellä Hanna on ”laajakatseinen, hyväksyvä, ymmärtäväinen ja suvaitseva ihminen”.

Hannan metafora oppijana:

”Oppiminen on kuin kevätaurinko, joka valaisee hämärimmätkin nurkat pitkästä aikaa.”

Malliin palaaminen:

Kun Hanna opiskelee ympäristössä, jossa on häiriötekijöitä, joiden vuoksi fokus siirtyy pois opittavasta asiasta, tavoitteista ja itsestä, niin Hanna siirtää fokuksen takaisin asiaan ja tavoitteisiin tietoisesti.

Koulutustilanteessa oppiessaan Hannan fokus on tavoitteessa, koulutettavissa sekä asiassa. Fokuksen painopiste siirtyy tarvittaessa intuitiivisesti näiden välillä. Jos koulutuksessa mennään ”sivupoluille”, Hanna hakee yhdyssiteen käsiteltävään asiaan. Tauoillakin hänen fokuksensa pysyy kurssin tavoitteissa ja sisällössä sekä rakenteessa. Hän käy mielessään läpi, mitä on käsitelty siihen mennessä ja mitä on vielä tärkeää käsitellä – tilanteethan muuttuvat päivän aikaan, jolloin myös kurssin ohjelma saattaa jonkin verran muuttua. Tauolta takaisin opetuksen palaaminen sujuu mielestämme luontevasti ja mutkattomasti – mennään ns. ”suoraan asiaan”.

Ryhmä totesi tämän mallittamamme mallin toimivaksi itsellään. Fysioterapeutti Liisa Honkavaara Lahdesta, K-Instituutin kouluttaja Helena Mykrä Hämeenlinnasta ja peruskoulun ala-asteen englanninkielen opettaja, FK Meri Wirtanen Helsingistä havaitsivat myös omassa onnistuneessa oppimisessaan samoja rakenteita.